

N:o 60.

At friherre **W. G. von Schwerin**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t
angående införande af frilager m. m.

Krafvet på frilager, frihamnar och liknande institutioner till främjande af det direkta handelsutbytet mellan vårt land och andra är hos oss icke någon nyhet. Behovet deraf har år för år gjort sig allt mera kämbart. Skall Sverige icke i det internationella utbytet öfverflyglas af våra grannländer och af dem blifva för sin införsel helt beroende, är det nu mer än förr ett nödvändigt vilkor, att våra köpmän i fråga om tullförhållandena, d. v. s. i fråga om tullpligtiga varors behandling, sättet för tullens erläggande o. d., icke befinna sig i sämre ställning än grannländernas. Täflan med de senare blifver eljest allt för ojemn. Det är då icke underligt, att under trycket af denna ojemna täflingskamp representanter för våra städer, särskildt dem med en större importörelse, redan sedan flere år tillbaka vid olika tillfällen framhållit behovet af lättnad i de hittills uti angifna afseenden gällande bestämmelser. Rätten till transitouplag och tullnederlag kan härutinnan icke göra till fyllest, enär föreskrifterna derom icke lemna egaren tillfälle att hafva nödig tillsyn och vård om godset.

Äfven Kongl. Maj:t har funnit i denna sak framburna klagomål och önskningsar förtjenta af det afseende, att nådig proposition efter förutgången komitéutredning afgafs till 1886 års Riksdag angående vissa ändringar i fråga om afgifterna för tullnederlag samt med förslag till förordning angående »allmänt frilager», hvars ändamål vore att tjena till fristad för varor, så att dessa skulle kunna, utan att tull erlägges för dem, införas till lagret, der uppläggas och på allt sätt behandlas, som om de befunne sig utom landet. Denna nådiga proposition blef dock af Riksdagen afslagen.

Frågan är emellertid af allt för stor vikt för våra kommersiella lifsintressen, att den skulle kunna få förfalla. Herr M. Dahn har vid 1891, 1892 och 1894 års riksdagar väckt upprepade motioner i ämnet. Riksdagen beslöt ock sistnämnda år att i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, *dels att Kongl. Maj:t* efter utredning om lämpligheten af frilagersinstitutionens införande i vårt land framlägga de förslag till lagstiftningsåtgärder, hvartill utredningen kunde gifva anledning, *dels ock att Kongl. Maj:t* måtte låta verkställa utredning rörande möjligheten och lämpligheten af frihamnsanläggningar i Sverige. En komité nedsattes af Kongl. Maj:t för utredning och förslag i angifna afseenden. Denna komité afgaf sitt underdåniga betänkande i juni 1896, utan att likväl något försports om de åtgärder, som Kongl. Maj:t ansett deraf föranledas.

Under tiden har utvecklingen på detta område icke stått stilla i våra grannländer, der den med lifligaste intresse tagits om hand och förts framåt under insigtsfull samverkan mellan regering och folkrepresentation. Särskildt Danmark och Finland kunna härutinnan gifva oss lärdomar, hvilka just för nu ifrågavarande förhållanden äro i hög grad värda att beaktas. I Köpenhamn, som öfver hundra år haft den för Danmark och Norge säregna institutionen »Kreditoplag» och allt sedan år 1863 frilager, har numera dessutom frihamnen kommit till stånd. Erfarenheten från de år, som förflutit, sedan den öppnades, har nogsamnt ådagalagt, hurusom frihamnen i alla rigtningar kraftigt verkat för befrämjande af landets handel och sjöfart. Den erfarenhet, som sålunda vunnits i Danmark, synes mig för oss innebära de kraftigaste maningar att, om vi icke skola blifva helt och hållet öfverflyglade i konkurrensen, med öppen blick för förhållandenas kraf i vårt land vidtaga de för dess tillgodoseende nödiga åtgärder, och detta — snart.

Äfven Finland, hvars tullagstiftning ju är med vår temligen ensartad, framvuxen som den är från samma rot och med en liknande utveckling, har dock i de afseenden, som här äro i fråga, tagit ett betydande steg framom oss. Genom särskilda förordningar af åren 1892 och 1893 medgafs i Finland ett slag af frilagersrätt: »*allmänt upplagsmagasin*» med rätt att utgifva warrants, der äfven oförtullade varor finge intagas. Institutionen har dock icke kommit till praktiskt genomförande förr än under de sista åren, sedan år 1896 i Helsingfors ett bolag bildats för uppförande af erforderliga magasin. Oaktadt den korta tid institutionen sålunda verkat, har erfarenheten äfven här mer än motsvarat de förväntningar, man trott sig kunna ställa på densamma, så att omförmälda bolag redan efter första året beslöt att betydligt utvidga anläggningen.

Med afseende på hvad nu anförts har det synt mig vara ett för vårt fäderneslands handel och sjöfart viktigt intresse — ett verkligt lifsintresse —, att frågorna om frilagersinstitutionens införande och frihamnsanläggningar inom landet snarast möjligt vinna en lycklig lösning, och att förslaget derom icke längre må hvila oafgjordt. Jag vågar därför att, med hänvisande till hvad i ämnet vid föregående riksdagar förekommit, vördsam samt föreslå,

att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t måtte förnya sin anhållan, att Kongl. Maj:t ville, med framläggande af den utredning, som vunnits i fråga om frilagersinstitutionens införande äfvensom rörande möjligheten och lämpligheten af frihamnsanläggningar i Sverige, till Riksdagen inkomma med de förslag till lagstiftningsåtgärder, till hvilka utredningen kan gifva anledning.

Stockholm den 26 januari 1899.

Wilh. G. von Schwerin.